

KS. STANISŁAW LABENDOWICZ  
Radom

## KATECHEZA W SŁUŻBIE EWANGELIZACJI

Katecheza współcześnie staje się w Kościele katolickim bardzo aktualnym, doniosłym i powszechnym problemem, którym interesują się zarówno teoretycy, jak i praktycy, duchowni i ludzie świeccy<sup>1</sup>. Powszechne i wielorakie zainteresowanie katechezą u jednych budzi pewien podziw z jej centralnego miejsca w Kościele i zaangażowania wielu osób w jej dzieło; u innych katecheza jest przedmiotem krytyki, szczególnie co do jej identyczności i tożsamości. Różnorodność ocen i uzasadniona krytyka są potrzebne, bowiem w ten sposób wyraża się odpowiedzialność i pragnienie dobrej katechezy. Skłania to duszpasterzy i wszystkie odpowiedzialne za katechezę osoby do gruntownej weryfikacji swojej służebnej funkcji w procesie przepowiadania Dobrej Nowiny.

Kościół bowiem ze swoją misją i poleceniem Chrystusa: "Idąc nauczajcie wszystkie narody" (Mt 28, 19), staje na przełomie drugiego i trzeciego tysiąclecia obecności chrześcijaństwa na ziemi i pragnie prowadzić swoją apostołską misję w kontekście szybkich przemian społecznych i politycznych na miarę oczekiwań i dążeń ludzkich. Refleksja niniejsza związana jest ściśle z wezwaniem Ojca św. Jana Pawła II, który pragnie cały świat i Kościół w nim obecny przygotować do tej niezwykłej chwili nową ewangelizacją, określaną przez papieża - "Ewangelizacja 2000". Dlatego też zaproponowany temat: "Katecheza w służbie ewangelizacji", jest bardzo na czasie i odpowiada powszechnym oczekiwaniom tak katechizowanych jak i samych katechetów. Jednocześnie trzeba pamiętać, że zadanie, jakiego podejmuję się w tym artykule, jest bardzo złożone i nie sposób w pełni je zrealizować i wyczerpać, można jedynie wskazać na niektóre aspekty tej złożonej problematyki, co jest celem tej pracy.

---

<sup>1</sup> M. Majewski. *Propozycja katechezy integralnej*. Łódź 1978 s. 5.

## I. ZARYS PROBLEMATYKI

Nie będzie to żadnym odkryciem, jeżeli powiem, że współczesna katecheza wyłoniła się bezpośrednio z bogactwa nauki Soboru Watykańskiego II, którego aplikacją stały się tematy dwóch Synodów Biskupich w Rzymie, poświęconych ewangelizacji (1974 r.) i katechizacji (1977 r.) – uwzględniających problematykę współczesnego świata.

Rozpatrywanie przez nas tych dwóch, niewątpliwie bardzo bogatych i złożonych rzeczywistości w kontekście nowej ewangelizacji nie jest przypadkowe. "Tych dwóch zagadnień, ewangelizacji i katechizacji, – pisał kard. Karol Wojtyła – nie można od siebie oddzielać, bowiem zachodzą między tymi rzeczywistościami związki merytoryczne a nie jedynie formalne"<sup>2</sup>.

Ten związek merytoryczny stanie się przedmiotem naszych rozważań w niniejszym artykule. W nim bowiem należy między innymi upatrywać i poszukiwać odpowiedzi na pytanie: Na ile katecheza wypełnia służebną funkcję w stosunku do ewangelizacji? Dla uniknięcia pewnych niejasności zaznajmy od metodycznego wyjaśnienia podstawowych pojęć, które pozwolą nam zgłębić istotę problemu, dokonać odpowiednich zestawień i wyprowadzić praktyczne wnioski.

## 1. Pojęcie ewangelizacji

Historycznie ujmując, termin "ewangelizacja" jest stosunkowo młodym pojęciem, bowiem w dokumentach Soboru Watykańskiego II nie spotykamy tej terminologii. Niemniej Sobór określając Kościół jako misyjny i otwarty na problemy świata, utożsamiał ewangelizację z pracą misyjną; tzn. z głoszeniem Ewangelii, krzewieniem kultury i udzielaniem sakramentów, zwłaszcza chrztu<sup>3</sup>.

Pojęcie to nie było jednakowo odbierane przez wszystkich nawet w chwili ogłoszenia przez papieża Pawła VI ewangelizacji jako tematu III Synodu Biskupów. Spodziewano się, że to zagadnienie będzie dotyczyło jedynie krajów misyjnych. Tymczasem już na początku Synodu uświadomiono sobie – pisze kard. Karol Wojtyła – że temat zaproponowany przez Ojca św. jest bardzo aktualny i adekwatny do sytuacji, bowiem cały Kościół znajduje się *in statu missionis*, co niewątpliwie dało się powszechnie zauważyć w czasie obrad Soboru Watykańskiego II<sup>4</sup>. Kościół bierze swój początek z ewangelizacji prowadzonej przez Jezusa i Apostołów. Jego zaistnienie jest

<sup>2</sup> *Między ewangelizacją a katechizacją*. "Seminare" 1979 s. 5.

<sup>3</sup> M. M a j e w s k i. *Fundamentalne problemy katechetyki*. Lublin 1981 s. 77; por. AG, DB.

<sup>4</sup> *Ewangelizacja w świecie współczesnym*. W: *Ewangelizacja*. Wrocław 1981 s. 29.

związane z przepowiadaniem Dobrej Nowiny, a ewangelizacja jest naturalnym owocem tego dzieła. Dlatego też Kościół powinien być zawsze ewangelizowany, żeby mógł zachować swą świeżość, żarliwość i moc w głoszeniu Ewangelii (EN 15).

W encyklopedycznym ujęciu ewangelizacja – ogólnie biorąc – to: przepowiadanie świata Jezusa Chrystusa oraz Jego Ewangelii w celu realizacji zbawienia człowieka<sup>5</sup>. W sensie ścisłym – jest ona rozumiana jako przekazywanie chrześcijańskiego objawienia Bożego niechrześcijanom przez misje w celu chrystianizacji całej ludzkości (Dz 21, 5; 2 Kor 5, 17; Ga 6, 15) i przemiany jej mentalności (KDK 53). W znaczeniu szerszym – ewangelizacja przedstawiana jest jako działalność apostolska całego Kościoła pośredniczącego w przekazywaniu rzeczywistości nadprzyrodzonej, przez głoszenie słowa Bożego, udzielanie sakramentów, świadectwo własnego życia i powszechne stosowanie różnych form duszpasterskiego oddziaływania<sup>6</sup>. To rozróżnienie jest szczególnie ważne, bowiem kształtuje nasze wyobrażenie o ewangelizacji.

Zasadniczo z terminem "ewangelizacja" spotykamy się po raz pierwszy w *Directorium Catechetisticum Generale* (DCG). Ewangelizacja jest tu wspomniana jako jedna z form posługi Słowa. Dokument określa ewangelizację jako: "przepowiadanie o charakterze misyjnym, które ma na uwadze zapoczątkowanie wiary" (nr 17). Jest to zarazem pierwsze zetknięcie się z Ewangelią, która wprowadza człowieka na drogę zbawienia. Dyrektorium opowiada się za ścisłym ujęciem ewangelizacji związanej z pracą misyjną, natomiast sam dokument *Evangelii nuntiandi* opowiada się za poszerzonym znaczeniem tego słowa. "Ewangelizację – czytamy w dokumencie – można określić jako przekazywanie Chrystusa Pana tym, którzy Go nie znają, jako kaznodziejstwo, katechizację, chrzest i udzielanie innych sakramentów" (nr 17). Jak wynika z przytoczonej treści, dokument nie zawęża ewangelizacji do początków wiary, ale odnosi ją do oddziaływania wielostronnego i permanentnego, niesienia Dobrej Nowiny do wszystkich kręgów rodzaju ludzkiego celem przemiany i budowania nowej wspólnoty ludzkiej. "Kościół wówczas ewangelizuje, kiedy boską mocą tej Nowiny, jaką głosi, stara się przemienić sumienia poszczególnych ludzi i wszystkich razem, potem także ich działalność, a wreszcie ich życie i całe środowisko w jakim się obracają" (EN 18).

Papież ukazuje ewangelizację jako zasadniczą misję Kościoła, skierowaną do wszystkich ludzi. Proces ten związany jest z posłannictwem Dobrej Nowiny, która wymaga nawrócenia i przemiany aż do zmiany całego środowiska, w którym żyje człowiek. "Ewangelizacja – pisze papież – jest procesem

<sup>5</sup> A. Szafranski. F. Zapłata. *Ewangelizacja*. ER IV 1436.

<sup>6</sup> KDK 53; por. J. Charytański. *Katecheza jako forma ewangelizacji*. W: *Katecheza po Soborze Watykańskim II w świetle dokumentów Kościoła*. T. 1. Warszawa 1985 s. 193 n.

wielowarstwowym, złożonym z różnych elementów, jakimi są: odnowa ludzkości, dawanie świadectwa, otwarte przepowiadanie, przyłgnięcie duchowe, wejście we wspólnotę, przyjęcie znaków, dzieła apostołskie" (EN 24). Każdy z wymienionych elementów ewangelizacji jest nieodzowny dla pełnego jej prowadzenia. Jak wynika z analizy dokumentu, ewangelizacja jest związana z ową wewnętrzną przemianą i odnową ludzkości, która jest wynikiem słuchania Dobrej Nowiny, a prowadzi do życia we wspólnocie Kościoła i wyraża się przez znaki zewnętrzne i apostołstwo. Można zatem wyróżnić ewangelizację – *ad extra*, skierowaną w stronę świata, na zewnątrz, do wszystkich kręgów rodzaju ludzkiego; oraz – *ad intra*, skierowaną do wewnątrz, do ciągłego odradzania się wspólnoty kościelnej, do tworzenia nowej ludzkości<sup>7</sup>.

Dalsze sprecyzowanie tego pojęcia podsunął kard. Karol Wojtyła jako uczestnik dyskusji plenarnej Synodu. W świetle Soboru termin ten oznacza dzisiaj całą misję Kościoła i działalność apostołską, poprzez którą jest on głoszony, zakorzeniony i przybliża przyjście królestwa Bożego. "Wśród tych działań głoszenie Ewangelii zajmuje poczesne miejsce, ale winny mieć także miejsce dzieła zwane preewangelizacją i tzw. chrześcijańskie ożywienie rzeczywistości ziemskich"<sup>8</sup>. Autor wprowadza słowo "preewangelizacja" jako przygotowanie do samego dzieła oraz ożywienie rzeczywistości ziemskich jako następstwo ewangelizacji.

Przez ewangelizację tak szeroko pojmowaną Kościół wchodzi z ewangelizacją w życie osobiste i społeczne. Obejmuje swym zasięgiem wszystkich ludzi i kształtuje ewangeliczną mentalność całego środowiska (świata), ukazując Boży Plan Zbawienia. W ewangelizacji chodzi głównie o przenikanie Dobrej Nowiny i przemianę człowieka oraz całego środowiska, w którym żyje, o zespolenie życia i kultury pod wpływem Ewangelii.

"Ewangelizacja – stwierdza ks. prof. Majewski – równocześnie odczytuje Ewangelię i świat, angażuje się w życie Kościoła i świata, nawiązując bliski kontakt z Chrystusem i człowiekiem [...]. Afirmuje ona działalność ludzką, wypukła uniwersalne, trwałe i przyszłościowe wartości, dokonuje harmonii w życiu i działaniu ludzkim, a wnosząc ferment ewangelicznego słowa przemiana człowieka, by wpatrzony w eschatologiczną przyszłość, intensywniej, bardziej świadomie i odpowiedzialnie czynił świat postępowym i doskonałym<sup>9</sup>. Przez ewangelizację następuje ożywienie i zmiana "rzeczywistości ziemskich", czyli całej sfery życia ekonomicznego, gospodarczego, jak również społeczno-kulturalnego. Przenikanie fermentu ewangelicznego w różne

<sup>7</sup> M. Maciołka. *Ewangelizacja*. W: *Katolicyzm A-Z* Poznań 1989 s. 115.

<sup>8</sup> Wojtyła. *Ewangelizacja* s. 29; tenże. "Życie i Myśl" 1975 nr 2/3 s. 176.

<sup>9</sup> *Fundamentalne problemy katechetyki* s. 79.

sfery życia indywidualnego jak i społecznego prowadzi ku ożywieniu działalności ludzkiej w większym poszanowaniu dla wspólnych wartości.

"Ewangelizacja - stwierdza B. Sorge - dąży do tego, aby cały rodzaj ludzki utworzył jeden lud Boży, zrósł się w jedno Ciało Chrystusa i scalił się w budowie jednej świątyni Ducha Świętego"<sup>10</sup>. W tym sensie ewangelizacja jest zadaniem i obowiązkiem nałożonym przez Chrystusa Pana, ażeby ludzie mogli wierzyć i dostąpić zbawienia. Głoszona przez Kościół Ewangelia Chrystusa, zawierająca w sobie Bożą mądrość i prawdę o człowieku, o jego naturze i ostatecznym przeznaczeniu, uświadamia człowiekowi jego wielką godność, ukazuje warunki i perspektywy osiągnięcia nowej egzystencji w eschatologicznej pełni zjednoczenia z Bogiem. Ewangelizacja czyni człowieka bardziej ludzkim, doskonalszym, otwartym na świat i ludzi. Kształtuje osobistą kulturę tak jednostek, jak i narodu. Przez Ewangelię dokonuje się zjednoczenie ludzi; kształtuje się odpowiednia postawa wobec obowiązków zawodowych, rodzinnych, społecznych, która wyraża się w solidnej i sumiennej pracy. Cała ewangelizacja, powodując wewnętrzną przemianę, kształtuje u ludzi postawę miłości i sprawiedliwości, inspirowane i mobilizuje do rozwijania pozytywnych cech osobowości<sup>11</sup>.

Podsumowując należy zauważyć, iż termin "ewangelizacja" jest bardzo bogaty i złożony. Przytoczyliśmy jedynie niektóre opinie z bogatej literatury w tym zakresie. W pojęciu tym mieści się zarówno pierwsze głoszenie Dobrej Nowiny, doprowadzenie do pierwszego spotkania z Chrystusem, jak również poszczególne fazy rozwoju życia Bożego, aż do tworzenia kultury chrześcijańskiej i mentalności ewangelicznej. Obejmuje swym zasięgiem wszystkie dziedziny życia tak jednostkowego, jak i społecznego. Solidaryzuje się z postępem i bierze czynny udział w rozwoju osobowości, integruje grupy społeczne, wyzwala człowieka z uprzedzeń zewnętrznych i wewnętrznych ograniczeń, dokonuje przemiany i kształtuje postawę odpowiedzialności za dobro, jakim jest Kościół<sup>12</sup>.

## 2. Pojęcie katechezy

Nauczanie obejmuje wiele form praktycznej misji Kościoła. Katecheza jest jedną z form przepowiadania słowa Bożego. Katecheza, z greckiego *katechein* znaczy "rozbrzmiewać", "ustnie nauczać", jest systematycznym nauczaniem wiary oraz wprowadzaniem w całokształt życia chrześcijańskiego

<sup>10</sup> Ewangelizacja i zaangażowanie polityczne. ChS 1975 nr 33 s. 47.

<sup>11</sup> A. L e w e k. Kulturotwórcza funkcja ewangelizacji. W: *Chrześcijaństwo a kultura polska*. Lublin 1989 s. 172.

<sup>12</sup> M a j e w s k i. *Propozycja katechezy integralnej* s. 47.

(Ga 6, 6)<sup>13</sup>. Jako jedna z form posługi Słowa w Kościele "zmierza do tego, by u ludzi wiara oświecona nauką stawała się żywą, wyraźną i czynną" (DCG 17). Głównym celem katechezy jest prowadzenie do dojrzałości w wierze, tzn. wychowanie dzieci, młodzieży i dorosłych obejmujące przede wszystkim nauczanie doktryny chrześcijańskiej, przekazywanej w sposób systematyczny i całościowy dla wprowadzenia ich w pełnię życia chrześcijańskiego. Katecheza jest procesem, który powinien towarzyszyć człowiekowi przez całe życie (CT 18).

Zrealizowanie przedstawionego celu głównego jest uzależnione od realizacji założeń szczegółowych, takich jak:

a) budzenie i rozwijanie wiary przez przedstawienie orędzia Bożego jako wezwania skierowanego do człowieka, które domaga się od niego odpowiedzi - "przez zawierzenie Słowu Bożemu i oparcie się na Nim" (CT 20);

b) zapoznanie z Pismem św., przekazanie pogłębionej nauki wiary przenikniętej duchem biblijnym i postawami ewangelicznymi (CT 27);

c) uzdalnianie do świadomego przeżywania przynależności do Kościoła oraz przygotowanie do czynnego udziału w misyjnej i apostołskiej działalności Kościoła, czyli - innymi słowy - "rozbudza zapal misyjny" (CT 24);

d) wprowadzenie do życia modlitwy, w szczególności do pełnego uczestnictwa w życiu liturgicznym i sakramentalnym Kościoła (CT 23);

e) kształtowanie chrześcijańskiej wizji życia i spraw ludzkich, formowanie sumienia i zaprawianie do chrześcijańskiej ascezy<sup>14</sup>. "Katecheza jest więc tą formą działalności kościelnej, która prowadzi zarówno wspólnotę, jak i poszczególnych wiernych, do osiągnięcia dojrzałości w wierze" (DCG 21)

Wszystkie wymienione aspekty zmierzają w katechezie do przeżycia spotkania z Chrystusem, prowadząc do głębokiej z Nim zażyłości (CT 5). "Katechizować - czytamy w adhortacji - znaczy doprowadzić kogoś do przebadania tej tajemnicy Chrystusa, we wszystkich jej aspektach. Jest to odkrywanie w Osobie Jezusa Chrystusa całego odwiecznego planu Bożego, który w Niej się wypełnił" (CT 5). Katecheza dąży do tego, aby pogłębić rozumienie Tajemnicy Chrystusa w świetle Słowa, aż cały człowiek będzie nasycony Jego światłem (CT 20).

Wreszcie, gdy mówimy słowo "katecheza" w środowisku polskim, to myślimy przede wszystkim o grupach dzieci i młodzieży (rzadziej dorosłych, lecz także i o nich) nauczanych systematycznie<sup>15</sup>.

<sup>13</sup> M u r a w s k i. *Katecheza*. W: *Katolicyzm A-Z* s. 198.

<sup>14</sup> Tamże s. 199.

<sup>15</sup> E. M a t e r s k i. *Katecheza a inne formy duszpasterstwa młodzieży*. Radom 1988 s. 4.

## II. MERYTORYCZNY ZWIĄZEK EWANGELIZACJI I KATECHEZY

Katecheza ma własną specyfikę, dlatego nie można oddzielać jej od całej duszpasterskiej i misyjnej działalności Kościoła (CT 18). Pomiedzy katechezą a ewangelizacją – stwierdza papież – nie ma ani rozdziału, ani przeciwstawności, ani też całkowitej tożsamości, ale jakąś wewnętrzną więzią łączą się one ze sobą i wzajemnie uzupełniają (CT 18).

Niewątpliwie ewangelizacja, będąc podstawową formą głoszenia Dobrej Nowiny, jest pierwszym zetknięciem się z Ewangelią i ofiarowanym zbawieniem, które daje Chrystus. Dzięki niej zostaje zaszczerpiona w duszy człowieka wiara (DCG 17). Ewangelizacja, której celem jest przybliżenie Dobrej Nowiny całej ludzkości, by nią żyła, stanowi bogatą, złożoną i dynamiczną rzeczywistość utworzoną z elementów, takich jak: odnowa ludzkości, dawanie świadectwa, otwarte przepowiadanie, przyłgnięcie duchowe, wejście we wspólnotę, przyjęcie znaków i dzieła apostołskie (EN 24). Te istotne elementy tak zróżnicowane należy koniecznie objąć myślą jako jedną całość. Katecheza jest oczywiście jednym z tych elementów całego procesu ewangelizacji (CT 18, EN 24).

Katecheza jest wychowaniem w wierze przez nauczanie doktryny chrześcijańskiej, w sposób systematyczny i całościowy, dla wprowadzenia wierzących w pełnię życia chrześcijańskiego (CT 18). Nauczanie to obejmuje wiele elementów pasterskiej misji Kościoła, które mają z katechezą coś wspólnego, albo ją przygotowują, albo z niej wypływają, chociaż ona nie jest z nimi całkowicie związana. Są to: pierwsze głoszenie Ewangelii, czyli misyjne przepowiadanie przez kerygmat dla wzbudzenia wiary; działalność apologetyczna, czyli poszukiwanie argumentów skłaniających do uwierzenia; praktyka życia chrześcijańskiego; sprawowanie sakramentów; pełne uczestnictwo we wspólnocie kościelnej; świadectwo życia apostołskiego i misyjnego (CT 18, por. EN 24).

Wymienione aspekty pasterskiej misji Kościoła staną się podstawą w ukazywaniu wspólnych treści dla katechezy i ewangelizacji. Pytamy zatem o merytoryczny związek ewangelizacji z katechezą. Co stanowi ową więź łączącą te złożone rzeczywistości?

## 1. Jedyne Nauczyciel Jezus Chrystus

"Sam Jezus, Ewangelia Boga – czytamy w *Evangelii nuntiandi* – był (i jest) pierwszym i najważniejszym głosicielem Ewangelii" (nr 7). W synagodze Jezus wyznaje, że właściwym zadaniem, dla którego został posłany przez Ojca, jest nieść radosną Nowinę (Łk 14, 18; por. EN 6).

Jakże często w Nowym Testamencie, a zwłaszcza w ewangeliach, Chrystus nazywany jest Nauczycielem. I tak Apostołowie mówią: "Nauczycielu, dobrze, że tu jesteśmy" (Mk 9, 5 por. Mk 9, 38; Łk 8, 24; 8, 45; J 1, 38), faryzeusze i saduceusze: "Nauczycielu, chcielibyśmy jakiś znak widzieć od Ciebie" (Mt 12, 38), młodzieniec zwraca się do Pana Jezusa z pytaniem: "Nauczycielu dobry, co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne?" (Łk 18, 18). Wreszcie sam Jezus nazywa siebie Nauczycielem: "Wy mnie nazywacie «Nauczycielem» i «Panem» i dobrze mówicie, bo nim jestem" (J 13, 13-14), "jeden jest tylko wasz Mistrz Chrystus" (Mt 23, 10), i to właśnie On daje polecenie: "nauczajcie wszystkie narody" (Mt 28, 19). I dlatego pierwszy rozdział *Catechesi tradendae* nosi tytuł: "Mamy tylko jednego Nauczyciela Jezusa Chrystusa". Ośrodkiem zarówno katechezy, jak i ewangelizacji jest Jezus Chrystus. "Należy stwierdzić, że w samej wewnętrznej istocie katechezy znajduje się przede wszystkim ta właśnie Osoba: Jezusa Chrystusa z Nazaretu" (CT 5). To On naucza jako jedyny Nauczyciel, a treścią przekazu jest tajemnica Chrystusa, czyli On sam. Przedmiotem najważniejszym ewangelizacji i katechezy jest więc Osoba Jezusa Chrystusa, "tajemnica Chrystusa". Chrystocentryzm przejawia się w katechezie przez takie nauczanie, w którym "przekazywany jest Chrystus, Słowo Wcielone i Syn Boży, wszystko zaś inne o tyle, o ile do Niego się odnosi. W katechezie naucza sam Chrystus, a każdy inny nauczający - jedynie w tej mierze, w jakiej jest Jego zwiastunem lub tłumaczem i w jakiej Chrystus mówi przez jego usta" (CT 6). W tej funkcji nauczycielskiej uczestniczy cały Kościół, a w nim biskupi, kapłani, diakoni, siostry zakonne i wszyscy ludzie świeccy z mandatu chrztu św. Wszyscy jednakowo uczestniczą w misji i posłannictwie Jedynego Nauczyciela Jezusa Chrystusa. "Każdy katecheta, niezależnie od zajmowanego w Kościele stanowiska, musi troszczyć się usilnie, aby poprzez swe nauczanie i swój sposób życia przekazywać naukę i życie Jezusa Chrystusa. Niech nie zatrzymuje na sobie samym, na swoich osobistych poglądach i własnych postawach myślowych, ani uwagi, ani przywiązania umysłu i serca tego, kogo katechizuje, a zwłaszcza niech nie wpaja innym swych własnych opinii i zapatrywań" (CT 6). Taki sposób realizowania służby przez katechetę pozwala na obiektywną ocenę przez zastosowanie do niego słów Jezusa: "Moja nauka nie jest moja, ale Tego, który mnie posłał" (J 7, 16; por. CT 6).

Głoszenie Orędzia Zbawienia jest czynnikiem wspólnym dla ewangelizacji i katechezy. Tym, Który głosi i jest treścią nauczania - jest Jezus Chrystus. Nauczanie to, jako pierwsze obwieszczenie Dobrej Nowiny, czyli ewangelizacja, a kolejne jej zgłębianie i poznawanie Chrystusa jako Drogi, Prawdy i Życia, czyli katecheza - prowadzi do wiary. Nie ma ewangelizacji bez głoszenia słowa Bożego i nie wykształci się chrześcijańskiej wiary bez



katechezy, która rozwija, ożywia i sprawia, że wiara staje się wyraźną i czynną (DCG 12).

## 2. Przemiana i odnowa ludzkości

Istotą i celem ewangelizacji jest doprowadzenie do "wewnętrznej przemiany" wszystkich kręgów rodzaju ludzkiego, aż do ukształtowania ludzkości odnowionej przez chrzest i przez życie według Ewangelii. "Kościół wówczas ewangelizuje – czytamy w adhortacji – kiedy boską mocą tej Nowiny, jaką głosi, stara się przemieniać sumienia poszczególnych ludzi i wszystkich razem, potem także ich działalność, a wreszcie ich życie i całe środowisko, w jakim się obracają" (EN 18). Ci, którzy słuchają Dobrej Nowiny i przyjmują ją, zmieniają swoje życie osobiste i społeczne, zmieniają punkt widzenia na świat i ludzi. Przyjęcie nowego życia w duchu Ewangelii wymaga ogromnego trudu i wysiłku ze strony człowieka, który jest słaby i upada pod ciężarem panującego na świecie zła. Dlatego też Chrystus umacniając, obdarza wszystkich swoją łaską w Liturgii i sakramentach (a zwłaszcza w Eucharystii), przez które działa On najpełniej w celu przemiany człowieka (CT 23). Ewangelizacja ze swoim bogactwem form zmienia człowieka, zmienia rzeczywistość całych pokoleń ludzkich oraz rzeczywistość świata. Człowiek wciąż na nowo odczytuje Ewangelię i świat w warunkach, w jakich żyje. Temu odczytywaniu słowa Bożego w dzisiejszym dniu służy również katecheza. Przez nią dokonuje się i tworzy owa ewangeliczna mentalność, która pozwala odnawiać oblicze ziemi i ludzi przez czynną miłość. Usłyszane na katechezie słowo Boże prowadzi do stałego nawracania się i przemiany życia, przez którą realizowany jest również jej główny cel.

## 3. Wspólnota

Przyjęcie Dobrej Nowiny w procesie ewangelizacji prowadzi do nawrócenia i przyjęcia chrztu. Tym samym ochrzczeni zostają włączeni we wspólnotę Kościoła. Przez ten sakrament zostają wszczępieni w Chrystusa i należą do mistycznego Ciała Jezusa Chrystusa, którym jest Kościół. Jednocześnie miejscem, czyli środowiskiem, w którym z natury katecheza się dokonuje, jest wspólnota chrześcijańska. Katecheza nie jest więc znakiem tylko "indywidualnym", ale realizowana jest zawsze w wymiarze chrześcijańskiej wspólnoty<sup>16</sup>.

Według *Instrumentum Laboris* wspólnota stanowi istotne źródło doświadczeń chrześcijańskich dla katechizowanych. Pragną oni czuć się przyjęci i

<sup>16</sup> *Oredzie Synodu Biskupów*. Rzym 1977 nr 13 (dalej cyt.: OSB).

uznani przez wspólnotę, w ramach której żyją<sup>17</sup>. Człowiek, w którym dzięki ewangelizacji dokonało się pierwsze nawrócenie, na swej drodze dojrzewania w wierze potrzebuje wspólnoty, która tę drogę już przeszła. Katecheza pozbawiona łączności ze wspólnotą może okazać się bezowocna. Kto przez wiarę złączył się z Jezusem Chrystusem i stara się umocnić tę wiarę przez katechezę, ten powinien żyć we wspólnocie z tymi, którzy idą tą samą drogą. Mają to być wspólnoty "na miarę człowieka", a więc otwarte dla nowo włączających się do wspólnoty, stwarzające warunki wzajemnego poznania i kształtujące więzi prawdziwego braterstwa. Ponadto jednak – a może raczej przede wszystkim – wspólnoty te mają bogacić swe własne doświadczenie poprzez łączność z życiem całego Kościoła. Winny one uznać prymat słowa Bożego, celebrować wiarę w sakramentach, doceniać łączność z hierarchią oraz mieć świadomość uczestnictwa w zadaniach misyjnych Kościoła powszechnego.

Wspólnota kościelna ma podwójne zadanie do spełnienia w dziedzinie katechezy: zadbać o przyjęcie i nauczanie swych członków oraz zapewnić im takie warunki, by mogli jak najpełniej żyć tym, czego się nauczyli (OSB 24).

Szczególnie w obecnej sytuacji, społeczności pluralistycznej, na pierwszy plan wysuwa się konieczność wspólnej drogi w poszukiwaniu rozwiązań nasuwających się problemów, w ocenianiu i rozróżnianiu sytuacji dla dokonania właściwego wyboru postępowania (IL nr 33, 34, 35). Właśnie na tym odcinku młodzi mogą być prawdziwie współodpowiedzialni za wybór, mogą doświadczyć życia we wspólnocie, znaleźć pomoc oraz przychylność całej wspólnoty (IL nr 34, 35). Wspólnota katechetyczna jest wspólnotą rozważającą i przyjmującą prawdy Chrystusowe, jest wspólnotą miłości. Grupa na katechezie, jako rodzaj takiej wspólnoty, przeżywa spotkanie z Panem, dąży do szczególnego z Nim zjednoczenia, cieszy się Jego obecnością. Doprowadzenie do takiego właśnie przeżycia wspólnoty z Chrystusem i między sobą jest jednym z celów katechezy<sup>18</sup>.

#### 4. Znaki zewnętrzne świadcstwo chrześcijańskie, duch apostołski

W ewangelizacji i katechezie istotą jest głoszenie słowa Bożego, celem zaś – rozbudzenie wiary, która prowadzi do zjednoczenia z Chrystusem pod osłoną znaków sakramentalnych. Takie zjednoczenie z Chrystusem wpływa na kształt codziennego życia. Dlatego też już samo chrześcijaństwo jako

<sup>17</sup> *Instrumentum Laboris Synodu Biskupów*. Rzym 1977 nr 33 (dalej cyt.: IL).

<sup>18</sup> E. M a t e r s k i. "Redemptor hominis" w katechezie. W: *Jan Paweł II naucza*. T. 5. Lublin 1982 s. 146 n.

wspólnota wierzących jest dla świata znakiem. Dla jednych jest ono znakiem podziwu i dążenia ku jedności, dla drugich – znakiem sprzeciwu, a nawet "zgorszenia". Na przykład znak krzyża przypomina odkupienie (Kol 1, 20), jest znakiem wiary (Kor 1, 17). Podobnie znakiem wspólnym dla ewangelizacji i katechezy jest słuchanie i rozważanie słowa Bożego, uczestnictwo we wspólnej Liturgii pełnej symboliki. "Znaki widzialne, których używa święta liturgia dla oznaczenia niewidzialnych spraw Bożych, zostały wybrane przez Chrystusa lub przez Kościół" (KL 33)<sup>19</sup>.

Katecheza wychowuje do zrozumienia i zaakceptowania w pełni znaków przyjętych na chrzcie św., prowadzi do rozwoju wiary i jej pogłębienia. Katecheza, głosząc Dobrą Nowinę o zbawieniu, uczy rozpoznawania znaków Bożych, ukazuje obecność Boga w naszym życiu, zbliża katechizowanych do tajemnicy Boga. Ma nauczyć katechizowanych, którzy dzięki wierze stali się uczniami Chrystusa, jak postępować w codziennym życiu, aby nie zbezcześcić godności dziecka Bożego<sup>20</sup>. Doniosłe znaczenie w przekazywaniu Ewangelii ma postawa ludzi wierzących, a szczególnie przekazicieli Dobrej Nowiny – katechetów, którzy przez jej przyjęcie i konsekwentne życie stają na drodze wiary jako świadkowie.

"Świat, pomimo niezliczonych znaków zaprzeczenia Boga, jednak szuka Go i odczuwa Jego potrzebę, żąda głosicieli Ewangelii, którzy by mówili o Bogu znanym i bliskim sobie. [...] Świat wymaga od nich prostoty życia. Bez tych oznak świętości w życiu Ewangelia z trudem dociera do współczesnych ludzi" (EN 76).

Przekaz słowa Bożego w katechezie jest związany z ogromnym trudem i poświęceniem siebie. Jednak to zaangażowanie katechety w przekaz autentycznej nauki Jezusa Chrystusa prowadzi do aktywizacji samych uczniów, którzy chcą dzielić się z innymi ludźmi poznana prawdą.

Katecheza i ewangelizacja rozbudzają zapał misyjny. Jeśli katecheza jest dobrze prowadzona, to "rychło chrześcijanie zapragną, aby dać świadectwo swej wierze, przekazać ją dzieciom, ukazywać innym i służyć wspólnocie ludzkiej w każdy sposób" (CT 24). Wszelka katecheza jest misyjna, nie tylko z tej racji, że pobudza do rozważań o religijności innych społeczności ludzkich żyjących w odmiennych środowiskach i że wznieca powołania misyjne, otwierając umysły na dobro Kościoła, ale także dlatego, że rozwija postawę szacunku wobec ludzi i skłania do dawania im autentycznego chrześcijańskiego świadectwa, poczynając od budowania wspólnoty kościelnej (OSB 17).

<sup>19</sup> Por. J. Grzeszkowiak. *Liturgia dziś*. Katowice 1982.

<sup>20</sup> G. Medica. *Documento di Base. Komentarz* Torino 1972 s. 364.

### III. FUNKCJA KATECHEZY W PROCESIE EWANGELIZACJI PRÓBA OCENY

Jak zauważyliśmy w naszych dotychczasowych rozważaniach, katecheza ma być etapem "wprowadzenia i dojrzewania" w złożonym procesie ewangelizacji. To znaczy czasem, w którym chrześcijanin, przyjąwszy przez wiarę Jezusa Chrystusa jako swego Pana i przylgnąwszy do Niego przez szczere nawrócenie serca, stara się lepiej poznać tego Jezusa, któremu się powierzył (CT 20).

Pytamy zatem: Na ile katecheza wypełnia służebną rolę w stosunku do ewangelizacji, co tworzy jej specyfikację i kiedy sprawia ona, że ewangelizacja staje się pełna i owocna?

W poniższych rozważaniach wskażę na pozytywne cechy polskiej katechezy, na jej zagrożenia oraz przedstawię niektóre postulaty. W aktualnej rzeczywistości polskiej katechezy ma ona wiele wartości, które są unikalne w skali całego Kościoła.

#### 1. Istotne wartości polskiej katechezy

##### a) *Systematyczność*

Zorganizowanie katechezy systematycznej w ramach całego duszpasterstwa parafialnego stanowi istotne osiągnięcie w realizacji katechetycznej posługi Słowa w Kościele<sup>21</sup>. W adhortacji czytamy: "Trzeba, aby nauczanie było uporządkowane według pewnych zasad, czyli przekazywane w sposób systematyczny, aby nie było improwizowane, ale udzielane według ustalonego planu, dzięki któremu osiągnie swój jasno określony cel" (CT 21). Wymaga to od duszpasterzy powszechnego zainteresowania się katechezą i uczynienia jej zajęciem podstawowym, a nie marginesowym w całym duszpasterstwie<sup>22</sup>.

##### b) *Poczucie "prawa i obowiązku"*

Katecheza pozostaje w ścisłym związku z odpowiedzialnością Kościoła za wychowanie w wierze. "Wspólnota kościelna - stwierdza papież - ma podwójne zadanie: zadbać o nauczanie swych członków i przyjąć ich, by mogli żyć jak najpełniej tym, czego się nauczyli" (CT 24). Prawo do katechezy wypływa z sakramentu chrztu św. "Každy ochrzczony na zasadzie samego Chrztu ma [...] prawo otrzymać od Kościoła naukę i wychowanie,

<sup>21</sup> M. Ł u c z a k. *Katecheza młodzieży w Polsce*. Kraków 1988 s. 144.

<sup>22</sup> Por. M a t e r s k i. "Redemptor hominis" w katechezie s. 152-153.

które umożliwia mu dojście do życia prawdziwie chrześcijańskiego" (CT 14). Podstawowym rozwiązaniem problemu prawa i obowiązku katechizacji jest stwierdzenie, że cały Kościół obdarza katechezą i jest katechizowany w zróżnicowany sposób (CT 45). W katechezie polskiej jest poczucie odpowiedzialności za jej wypełnienie. "W świadomości katolików polskich - pisze Łuczak - obowiązek uczestniczenia w katechizacji jest bardziej żywy niż obowiązek uczestniczenia we Mszy św. niedzielnej"<sup>23</sup>. Dla Polski to stwierdzenie jest prawdziwe w różnym stopniu, zależnym od wieku dzieci. Inaczej będzie się to kształtowało w klasach szkoły podstawowej, inaczej w zakresie szkoły średniej czy na studiach.

#### c) Związek z chrześcijańską tradycją kultury narodowej

Kultura jest dowodem tożsamości narodowej. Dzięki kulturze człowiek coraz prawdziwiej i pełniej określa się wobec siebie samego, wobec świata, wobec drugiego człowieka, a ostatecznie i Boga<sup>24</sup>. "Prawdziwa katecheza wzbogaca [...] kulturę, bo pomaga przezwyciężyć to, co w niej jest niedoskonałe lub nawet niehumanitarne, natomiast co w niej rzeczywiście dobre używa Chrystusowej pełni" (CT 53). Katecheza polska jest ściśle związana z chrześcijańską kulturą narodu. "Wskazuje na wartości ewangeliczne, ogólnoludzkie i narodowe, na które dzisiaj Polacy są szczególnie uwrażliwieni. Wśród nich wymienia się: godność osoby ludzkiej i godność narodu, prawa osoby ludzkiej i prawa narodu, niezależność i wolność, nadzieję i roztropność, prawdę i sprawiedliwość, przebaczenie i solidarność"<sup>25</sup>. Katecheza tworzy więc kulturę przez żywy kontakt z Chrystusem<sup>26</sup>.

#### d) Integralny przekaz a wpływ na życie religijne

Integralność przejawia się w głoszeniu słowa Bożego, udziale w Liturgii i życiu Kościoła i dawaniu świadectwa chrześcijańskiego w codziennym życiu<sup>27</sup>.

Katecheza jest jednym z najbardziej podstawowych form pogłębiania wiary, pod warunkiem, że jest dobrze prowadzona i zintegrowana pod względem treści i formy. Kształtuje życie modlitwy, zbliża do Liturgii, prowadzi ku sakramentom i ożywia wiarę. "Słowo wiary" pełne i całkowite

<sup>23</sup> Zob. jw. s. 145.

<sup>24</sup> J. K ł o c z o w s k i. *Religijna interpretacja kultury polskiej w pielgrzymkowych wypowiedziach Jana Pawła II*. STV 18:1980 nr 2 s. 170.

<sup>25</sup> Ł u c z a k, jw. s. 149.

<sup>26</sup> M a t e r s k i. "Redemptor hominis" w katechezie s. 150.

<sup>27</sup> J. S t r o b a. *W kierunku katechezy integralnej - Synod 1977*. W: *Ewangelizacja*. Wrocław 1980 s. 46.

w swej ostrości i sile nie może być okaleczone, zafałszowane lub zubożone. Kto narusza integralność orędzia, ten tym samym wyjaławia samą katechezę i zagraża jej owocom (CT 30). Katecheza winna troszczyć się nie tylko o umocnienie wiary i jej nauczanie, ale z pomocą łaski także o jej stałe rozbudzanie (CT 19). Słowo Boże głoszone na katechezie ożywia i rozwija wiarę, która z kolei umożliwia zjednoczenie z Chrystusem pod osłoną znaków sakramentalnych, a to zjednoczenie z Chrystusem wpływa na kształt codziennego życia<sup>28</sup>.

Jednak pewna liczba dzieci, które przychodzą na katechezę, nie otrzymała odpowiedniego wychowania w wierze. Mogą to być dzieci ochrzczone lub też nieochrzczone, których rodzice godzą się na życie religijne. U nich jeszcze nie zaistniała "pierwsza ewangelizacja" (CT 19). Dochodzą tu jeszcze inne trudności, jak: "uprzedzenia środowiska rodzinnego" lub "wychowanie w duchu tzw. pozytywizmu". W tych sytuacjach katecheza jest typowo ewangelizacyjna. Podobnie jest w innych sytuacjach, gdy ludzie młodzi i dorastający – wspomina papież – "choć zostali ochrzczeni, uczęszczali systematycznie na katechizację i przyjęli sakramenty, wahają się jeszcze długo, czy oddać całe życie Jezusowi Chrystusowi, o ile w ogóle pod pozorem wolności nie starają się uniknąć wychowania religijnego". Dorosli także nie są zabezpieczeni przed pokusą zwątpienia lub odrzucenia wiary, zwłaszcza wskutek oddziaływania środowiska ludzi niewierzących (CT 19).

W wymienionych przypadkach katecheza systematyczna przyciąga ku sobie siłą grupy-wspólnoty oraz integruje przekaz całego Orędzia zbawienia, co jest w pełni ewangelizacyjne.

## 2. Uwagi krytyczne

Katecheza w Polsce przeżywa wiele trudności, czyli swego rodzaju kryzys. Wymieniamy jedynie niektóre aspekty tej złożonej problematyki.

A. Główną wadą polskiej katechezy jest przerost formy podającej. W katechezie zasadniczo stosuje się wykład czy też formę pogadanki, w której istotną rolę odgrywa słowo katechety, a katechizowani są biernymi słuchaczami<sup>29</sup>. Uważa się, że im więcej przekaże się wiadomości religijnych, tym bardziej będą pobożni. Jednak sama informacja nie wystarcza, gdyż wiedzieć to nie to samo co działać<sup>30</sup>. Posługiwanie się w katechezie jedynie formą podającą – jak wskazuje doświadczenie – prowadzi do bierności

<sup>28</sup> Tamże.

<sup>29</sup> J. Charytański. *Synod 1977 a orientacja antropologiczna w katechezie*. CT 50:1980 f. 1 s. 67.

<sup>30</sup> Łuczak, jw. s. 152; por. J. Szrejter. *Katecheza parafialna w Polsce*. Lublin 1979 s. 141 (mps BKUL).

i obojętności wobec poznawanej prawdy. Takie nauczanie i katecheza nie są w stanie ukształtować osobowości zaangażowanej, aktywnej, zdolnej do dialogu i współdziałania z innymi ludźmi. Ojciec św. wyraźnie stwierdza, że w procesie katechetycznym należy stosować różnorodne metody, bo ta "różnorodność stosowanych metod jest oznaką życia i pewnym bogactwem" (CT 51).

B. Katecheza jest mało ewangelizacyjna, jeżeli nie uwzględnia pytań i problemów dzieci i młodzieży. Katecheza nie tylko przekazuje Orędzie zbawienia, ale z natury swojej także powinna "czerpać z tego wszystkiego, z czym młodzież na katechezę przychodzi. [...] Odwoływać się do doświadczeń wyniesionych z rodziny" (CT 10). Mieć więc ścisły związek z życiem i problemami katechizowanych, co w naszych warunkach nie zawsze jest realizowane. Mówiąc ogólniej - wszelkie problemy związane z różnymi formami pracy duszpasterskiej winny kształtować i ubogacać katechezę. Katecheza z tego przybliżenia się do codzienności katechizowanych czerpie doświadczenie i przez to właśnie dokonuje się szczególne wiązanie jej z życiem uczestników<sup>31</sup>. W ten sposób katecheza obejmuje problemy egzystencjalne i jest miejscem wymiany doświadczeń. Czerpie z życia i przygotowuje do życia<sup>32</sup>. Katecheza jak i ewangelizacja powinna dążyć do pełniejszego naświetlenia życia prawdą Bożą i według niej kształtować życie i całe środowisko.

C. Anonimowość, brak przeżycia i doświadczenia wspólnoty. Grupy katechetyczne tworzone z uczniów pochodzących z różnych szkół wymagają od katechety dużego wysiłku w celu zintegrowania uczniów i wytworzenia atmosfery prawdy, zaufania, zaangażowania i otwartości; wszelkich cech potrzebnych do właściwego przeżycia spotkania z Chrystusem. Nie sprzyjają temu zbyt liczne grupy, których katecheta nie jest w stanie ogarnąć pełną troską duszpasterską. Zachodzą wtedy jedynie relacje zewnętrzne, ale brak jest zaangażowania. Katechizowani nie są w pełni podmiotem przyjmującym i poszukującym prawdy Bożej, ale jedynie stają się "przedmiotem" nauczania. Taka katecheza nie sprzyja pogłębieniu wiary i nie służy autoewangelizacji. To przeżycie wspólnoty na katechezie prowadzi do przeżycia wspólnoty w Kościele. "Dopiero wtedy każda mała wspólnota zasługuje na nazwę żywej, gdy żyje w pełni świadomości, że jest tylko częścią, że jest poddana tej wielkiej wspólnotie, jaką jest Kościół"<sup>33</sup>. Poczucie więzi z Chrystusem, który jest poznawany jako Droga, Prawda i Życie, prowadzi w kate-

<sup>31</sup> M a t e r s k i. *Katecheza a inne formy* s. 7.

<sup>32</sup> Tamże.

<sup>33</sup> Tamże s. 8.

chezie do głębokiego z Nim zjednoczenia i buduje wspólnotę katechetyczną jako znak bezinteresowności i miłości<sup>34</sup>.

### 3. Postulaty

A. Zadbać o chrystocentryzm katechezy. Odnoszę to zarówno do treści, jak i formy. Na katechezie przeżywamy spotkanie z Chrystusem przez poznanie prawdy i przyłgnięcie do niej całym życiem. Każda katecheza powinna prowadzić do głębokiej zażyłości z Chrystusem (por. CT 6).

B. Zadbać o postawę katechety, która jest integralnie złączona z nauczaniem, wychowaniem i świadectwem danym przez tego, który uczestniczy w misji i posłannictwie jednego Nauczyciela Jezusa Chrystusa. Zaangażowanie w pracę i odpowiedzialność katechety, wypływająca z miłości pasterskiej, w praktyce więcej może znaczyć niż poszukiwanie pomocy zastępujących jego posługę, (np. video). Jako ewangelizatorzy – stwierdza Paweł VI – musimy być osobami dorosłymi w wierze, szczerymi i bezinteresownymi w poszukiwaniu prawdy (EN 75-79)<sup>35</sup>. Trzeba koniecznie, aby zapal do ewangelizacji pochodził z prawdziwie świętego życia karmionego modlitwą, a zwłaszcza miłością do Eucharystii (EN 76). Dlatego katecheci, o ile będą z Nim zjednoczeni, znajdą na pewno światło i siłę, aby odnowić katechezę w sposób właściwy i pożądaný (CT 9).

C. Doprowadzić do budowania i przeżycia wspólnoty na katechezie, eliminując wszelką anonimowość i obojętność. W katechezie obserwuje się za mało otwartości na drugiego człowieka, na jego problemy życiowe, z jakimi przychodzi na katechezę. Przez to jest mało zaangażowanie uczniów w realizację treści nauki po katechezie. Katechizowani powinni wnosić Ewangelię w duchu misyjnym i apostołskim w różne środowiska i dzielić się nią z innymi; np. obecność wspólnot katechetycznych w pracy charytatywnej. Dzieci, młodzież i wszystkich katechizowanych należy uczynić podmiotem katechezy, aby wszyscy mogli stać się żywymi członkami Kościoła.

D. Powołać osoby odpowiedzialne za stan katechizacji. W parafiach, na terenie których znajdują się szkoły czy uczelnie, powinny być osoby odpowiedzialne za katechizację dla danej jednostki oświatowej. Jeżeli jest to możliwe, to powinno prowadzić się w jednej parafii katechezę dla całej szkoły, a jeżeli to jest niemożliwe (np. brak sal lub za duża odległość od szkoły do parafii), powinno się powołać duszpasterza-wychowawcę do opieki nad daną szkołą.

<sup>34</sup> Tamże s. 10.

<sup>35</sup> R. Giannattelli. *Invito al metodo e richiamo alla fedeltà a Dio E all'uomo. W: Evangelizzazione e catechesi.* Milano 1980 s. 306.



\*

Przeprowadzone rozważania na temat służebnej roli katechezy w procesie ewangelizacji jedynie zarysowały bogactwo problematyki. Zarówno ewangelizacja, jak i katecheza są istotnymi formami przepowiadania słowa Bożego i kształtowania postawy wiary oraz tworzenia mentalności ewangelicznej we współczesnym świecie. Te dwie rzeczywistości wynikają bezpośrednio z natury Kościoła, którego podstawowym zadaniem i prawem jest posłannictwo głoszenia Dobrej Nowiny wszystkim narodom (Mt 28, 19).

W niniejszym artykule skupiliśmy jedynie uwagę na niektórych aspektach złożonej problematyki posłannictwa Kościoła. Zarys problematyki wprowadził nas do ukazania istotnej więzi - wspólnej dla ewangelizacji i katechezy. Następnie ukazaliśmy funkcję katechezy w służbie ewangelizacji, tak pozytywne jej cechy, jak i uwagi krytyczne oraz niektóre postulaty.

Przedstawiony materiał należy traktować jako jedynie zasygnalizowanie bardzo złożonego zagadnienia. To było celem niniejszego artykułu. W miarę zbliżania się do roku 2000 i podejmowania przez cały Kościół dzieła "nowej", a raczej permanentnej ewangelizacji, należy się spodziewać pełnych ujęć tej problematyki.

## CATECHESIS IN THE SERVICE OF EVANGELIZATION

### S u m m a r y

The author brings up the problem of the extent to which the contemporary catechesis participates in the process of evangelization to which the Holy Father John Paul II constantly incites us. The conception of evangelization embraces the first proclamation of the Gospel (DCG 17), but also the whole rich and complicated activity of the Church through which all people are taking part in the work of redemption (EN 17, 18, 24). Catechesis while being one form of the ministration of the Word tends to that that "faith illuminated by way of learning could become vivid, clear and active" (DCG 17). It is through catechesis that we go on to maturity in faith (CT). There is a substantial relation between these two realities. Catechesis does not identify itself with evangelization, nor is in total contradiction to it, but they are internally linked and complementary to one another (CT 18). The uniting link for both realities is the Only Teacher Jesus Christ (CT);

the common aim is transformation and renewal of mankind (EN 18; CT 23) and it is going on in the fellowship of the Church and is expressed by such external signs as Christian testimony and apostolic spirit. Then the author asks about the function of catechesis in the process of evangelization. The author regards the following values of Polish catechesis as being essential: regularity, a sense of law and duty, integrity of the transmission of redemption and a relation with the Christian tradition of national culture. On the other hand, there are things which are not conducive to evangelization, e.g. the overgrowth of the conveying form in Polish catechesis as well as disregarding, on the part of catechists, the questions and problems of children and the youth, anonymity and lack of the experience of living in a fellowship.

*Translated by Jan Kłos*